

БЛАЖЕННІШИЙ ЛЮБОМИР ГУЗАР

Олександр Кіцера*

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Власне ми мали б бути знайомі від сорокових років, коли Блаженніший, ще яко хлопчик Любчик, вчився в Першій Львівській Академічній Гімназії, разом з Лідєю Криштальською, Борисом Білінським та іншими в першому класі, а я – в третьому. Або ж у таборі для евакуйованих у Штрасгофі, де майбутній Владика, як і я, стояв у чергах за бруквяною зупою. Тоді я ще не знав, що родину Гузарів вивезли, як і нас вантажним потягом, лише їх – зі Славська, а нас – із Турки. Проте Гузарі вчасно покинули Штрасгоф і

перебралися на північ Австрії до Зальцбургу, звідки переселилися до Америки. Для цього потрібне було офіційне запрошення, яке вдалося їм отримати чи то від родича, чи від знайомого. Без такого запрошення їх чекала б доля інших примусово репатрійованих до СРСР. То ж, у кожному конкретному випадку діяла рука Провидіння, діяла по-різному, але ж діяла... Але офіційно ми заізналися через багато – багато років, якщо не помиляюся – Р.Б.1991-го.

Ми з дружиною Оксаною зустріли якомсь на кінцевій зупинці трамвая «двійки» Романа Крип'якевича та його дружину п. Лесю. «Добре, що ми зустрілися, – сказав Роман. – Бо ми саме зібралися до Шевченківського гаю. Там, у Кривківській церкві буде сьогодні відправляти отець Любомир Гузар».

Під розлогим деревом на подвір'ї біля старої церкви, перенесеної сюди з веління Митрополита Андрея, ми вперше розмовляли з Владикою. Власне кажучи, того часу о. Любомир був в чині архімандрита монахів – Студитів. Його хіротонізував у сан єпископа кардинал Сліпий, але це, чомусь, визнали не всі владика. Отож, того часу отець Любомир не дозволяв називати себе ні Владикою, ні Преосвященним, а підписувався скромно «ієромонах Любомир». Саме такий підпис стоїть на поштовій картці з образом Богородиці, що в ній о. Любомир дякує за гостину в нашому домі.

Вдруге ми зустрілися в Музеї українського мистецтва на Драгоманова. То була одна з серії Академій на пошану Митрополита Андрея Шептицького, започаткованих у Львівському медичному інституті. Незабутня п. Віра Свенціцька попросила нас виступити і Отець запропонував узгіднити зміст виступів, щоби не говорити про те саме. Мій гімназійний колеґа говорив без записок, «з голови». Авдиторія слухала дуже уважно і, здається, належно оцінила доповідача. Вражав широкий світогляд, обізнаність у світовій літературі, філософії, здатність вибачати людям їхні слабкості, помилки. І все це – при надзвичайній особистій скромності, невибагливості щодо одягу та щодо їжі, побутових умов. Та й пізніше ми ніколи не бачили обличчя Владика злим, насупленим. Він випромінював і випромінює нині, попри особисті негаразди, доброту і лагідність.

Мені довелося організувати першу зустріч студентів і викладачів Львівського медичного університету з нинішнім кардиналом, а на той час просто отцем Любомиром Гузаром, 1992 року. Знайомі бачили мене в місті з якоюсь ще незнайомою духовною особою, скромно одягненою, в простих черевиках та в шапочці, що нагадувала ярмулку, і допитувалися, хто це.

Авдиторія кафедри анатомії була заповнена десь наполовину. Після першого знайомства і відповідей на перші запитання, присутні змогли оцінити, що перед ними небуденна особистість. Серед багатьох запитань задавали такі.

Яку роль у формуванні молодого лікаря відіграє віра?

Чи формування етики міжлюдських стосунків, зокрема – засад лікарської етики, можливе лише на засадах християнської етики?

На друге запитання Владика відповів: На підставі віри, аби лиш не на підставі невірства!

Двічі чи тричі Владика був у нас дома. Перший раз приїхав сам за кермом стареньких «Жигулів» цеглястого кольору. Довго шукав нашу вулицю, але таки знайшов. Вдруге приїхав уже з особистим шофером – також Любомиром.

Ми з дружиною згадуємо, як відвідували Владика, тоді ще отця Любомира, в шпиталі «Народної Лічниці». Він займав одне ліжко в чотириліжковій палаті – інші три ліжка були зайняті книжками, надрукованими різними мовами, рукописами. Владика був у пригніченому настрої, скаржився на те, що тривале перебування за кордоном перешкоджає йому знайти повне розуміння з паствою і навіть збирався усамітнитися в медитаційному монастирі в Колодіївці. Ми віраджували його від цього кроку, бо вже тоді розуміли, що це – майбутній духовний провідник. Усе ж таки Владика якийсь час мешкав у Зимній Воді в скромному передміському будиночку, разом зі стареньким, милим і добрим отцем Антонієм. Там і відправляв Святі Літургії, на які вчашало багато людей. Ми їздили до Владики на Сповідь і для участі в Службі Божій. Пригадую, як Отець особисто відчиняв браму на подвір'я, щоби ми могли запаркувати автомобіль. Наша внучка Рома любила отримувати благословення від обох Отців. Мабуть там їй прищеплено любов до Церкви.

Якось я запитав отця Антонія: «Отче, Ви вже назавжди приїхали до нас?» – «Ні!» – «Повернетесь за кордон?» – «Ні!». Я не міг зрозуміти в чому ж справа. Але отець Антоній пояснив: «Та ж ми всі на цьому світі не назавжди!». І хитро посміхнувся.

У маленькому сальонику скромного будиночка в Зимній Воді, обставленому старенькими фотелями, ми бесідували з Владикою, вели розмови на різні теми: про моральність покарання, про смертну кару і довічне ув'язнення (якийсь час о.Любомир був капеланом у в'язниці), про хірурга і архієпископа Кримського Луку – професора Войно-Ясенецького, про покаяння і сповідь. Запам'яталося – Владика ніколи не обговорював і не оцінював особистих якостей тої чи іншої людини. «Не судіть, і вас не осудять!»

Одного разу Владика зателефонував до Оксани. «Пані Оксано, допоможіть! Я досить пізно довідався, що незабаром – ювілей Владики Стернюка...» Ми сформували організаційний комітет, попрацювали разом і святкування, здається, вдалося на славу.

Минуло досить багато часу. Кардинал Любомир Гузар перебрався до Києва. Ми зустрілися з Блаженнішим після вистави «Мойсея» в коридорі Львівської опери. Коли ми представилися, бо ж Владика вже майже нічого не бачив, його обличчя засвітилося. Він згадав, напевне згадав те, про що я щойно розповідав, безпомилково назвав нашу адресу, дотепно змалював, хоча минуло вже стільки років, як колись розшукував нашу вулицю.

А потім ми нераз зустрічалися в чим раз вужчому колі колишніх гімназистів. І, нарешті, вже незрячий Владика-пенсіонер підіймається стрімкими сходами нашого будинку, а потім стає з нами «до знимки» на нашому вхідному ганку. І вже наші внуки дивуються, як це так – Патріарх, Кардинал і такий простий, такий «геть свій».

Владика відійшов до Небесного Отця останнього травневого дня 2017 року.

Вічна пам'ять!

*Авторський рукопис збережено